

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

Katedra Polgári Társulás

KATEDRA-VERSENY

A Katedra-versenyek az oktatási minisztérium által akkreditált és támogatott versenyek.
További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedrapolgaritarsulas@gmail.com

KATEDRA IRODALOMVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNIKA, 93011 TOPOLNÍKY, CHLADNÁ 84, katedra.irodalom@gmail.com

2. FORDULÓ – I. KATEGÓRIA

MEGOLDÁSOK

I. FELADAT: FÉLMONDATOK

- a) Hát maga mi a jó francot csinál itt, nyanya?!

Ki mondta? **GUBÓ**

Kinek? **ROZIKA NÉNINEK**

Miért?

Gubó, meghallva Rozika tevékenységét a teakonyha felől, kirontott a teremből, és utánanézett annak, honnan jönnek a hangok. Rozikának megkötözve kellett volna ülnie a teakonyhában, azonban ő énekelgetve vacsorát készített.

- b) Minden férfi szívéhez a gyomrán keresztül vezet az út.

Ki mondta? **ROZI NÉNI**

Kinek? **NOÉMINEK**

Milyen összefüggésben?

Rozi néni elhatározta, hogy a híres kelkáposzta-főzelékének az illatával kicsalogatja a nagyteremből Gubót, majd a teakonyhában leönti őt a főzelékkal, Noémi pedig hozzákötözi a székhez.

- c) Még csak egy nyamvadt vőlegényem se volt soha életemben.

Ki mondta? **ROZIKA**

Kinek? **NOÉMINEK**

Miért?

Rozikát, a portás nénit hozzákötözték egy székhez a teakonyhában. Lavínia időnként ellenőrizte őt. Amikor Noémi rátalált Rozikára, Lavínia egy ellenőrzésre érkezett a konyhába (persze Noémi addigra elbújt, most a mosogató alatt, a szemétkuka mellé). Rozika azt füllentette Lavíniának, hogy a férje vár rá, hiszen moziba készülnek, mégpedig a Virághabos május c. filmre, amit a Nostalgia teremben vetítenek. Mikor Lavínia távozott, Rozika bevallotta Noéminek, hogy sohasem volt férjnél.

- d) És ha Kismukk félne éjszaka egyedül az egyszemélyesben, még ő is beprélheti magát ide.

Ki mondta? **VINCE**

Kinek? **GEKKÓNAK**

Miért?

Két kétszemélyes és egy egyszemélyes sátruk volt a gyerekeknek. Az egyik kétszemélyesben a lányok foglaltak helyet. A másik kétszemélyesbe Vince cipelte be magával Gekko hátizsákját is, tehát Kismukknak egyedül kellett volna aludnia. Vince pedig Kismukkra vigyorogva mondta a fenti mondatot Gekkonak, vagyis ha Kismukk félne éjjel, bemászhat az ő sátrukba.

e) Tíz hangya lényegesen **nagyobb harci erőt képvisel, mint öt, nem igaz?**

Ki mondta? **VINCE**

Kinek? **VIRÁGNAK**

Miért?

Gekko azon a nézetten volt, hogy maradjanak védett helyen, hátha Noémi „akciózik valamit”, vagy Meredek tovább viszi a hegyet, ha azt hiszi, valami bajuk esett. Virág értetlenül állt a mondottak előtt, s a következőket mondta: „És akkor megvárjuk, míg egy másik mászócsapatot is beküld utánunk?” Erre reagált kuncogva a fenti mondattal Vince, utalva arra, hogy nem lesznek erősebbek akkor sem, ha többen lesznek.

f) Akkor a hegygel együtt minket is visszanyagít, **mi meg lemászunk, és hazautazunk.**

Ki mondta? **GEKKÓ**

Kinek? **HELGÁNAK**

Miért?

Gekko a saját ötletét jobbnak tartotta, mint Helgáét. Eszerint ő a szökésen töri a fejét, míg Helga alkut akarna kötni Johnnyval.

g) Ha ez tenyérfa, akkor **ez a rovar itt a tenyérbemászó.**

Ki mondta? **VINCE**

Kinek? **GEKKÓNAK**

Miért?

A sima kérgű fák levele emberi kézre hasonlított, el is nevezték a fákat tenyérfáknak. Vince leszakított egy levelet, rajta pedig észrevett egy különös, hosszúkás bogarat, ami a tenyér alakú levélen mászott, így elnevezte viccesen tenyérbemászónak.

II. FELADAT: KERESZTREJTVÉNY

					1.	T	U	B	U	S									
2.	P	A	N	T	H	E	R	A											
			3.	Z	O	N	G	O	R	A									
		4.	V	E	G	Y	S	Z	E	R	S	Z	A	G					
5.	T	E	R	M	É	S	Z	E	T	B	Ú	V	Á	R					
		6.	L	A	T	R	I	N	A										
7.	Ü	V	E	G	B	Ú	R	A											
			8.	C	S	E	N	D	K	A	V	I	C	S					
			9.	N	E	M	E	R	E	S	Z	T							
			10.	G	Á	Z	F	Ő	Z	Ő									
			11.	N	O	S	Z	T	A	L	G	I	A						
			12.	R	O	Z	I		N	É	N	I							
			13.	G	U	B	Ó												

Megfejtés: TENYÉRBEMÁSZÓ

A megfejtett szó hogyan van jelen a regényben?

A gyerekek az erdőben olyan fákat láttak, melyek törzse szürkésen derengett, s olyan sima volt, mint a vízmosta kavics. Leveleik emberi kézre hasonlítottak, így el is nevezték őket tenyérfáknak. Vince le is tépett egy ilyen levelet, amelyen egy különös, hosszúkás bogár mászott, s viccesen elnevezte **TENYÉRBEMÁSZÓ**nak, hiszen a tenyéren (= tenyér alakú levélen) mászó bogárról volt szó. Ez a bogár megcsípte Vincét. A csípés helyét Helga lekezelte egy átlátszó krémmel.

III. FELADAT: BETŰHÁLÓ

L	R	Ó	I	Ψ	S	M	U
Á	Ó	L	Φ	I	Φ	J	A
K	T	L	Ö	N	K	Ó	N
A	A	Ü	G	C	K	H	I
\$	\$	H	K	E	E	N	V
~~C~~	~~S~~	~~O~~	~~K~~	~~I~~	~~G~~	~~N~~	~~A~~
~~T~~	~~I~~	~~R~~	~~A~~	~~K~~	~~A~~	~~Y~~	~~L~~
~~K~~	~~U~~	~~L~~	~~A~~	~~C~~	~~S~~	~~K~~	~~K~~

a) A fennmaradt betűkből kirakott szó: **KISMUKK**

b) A betűkből kirakott fogalom milyen szerepet játszik a regényben?

A félénk Kismukk az a szereplő, aki – az ő elmondása alapján – mindenre emlékszik, így ő meséli el a kalandos történetület. Ő dokumentálja az expedíciót (ezzel a feladattal bízta meg dr. Meredek), emlékezetből később rekonstruálja az útvonalat, amelyen haladtak a hegy felé, útinaplójába beragasztotta a tenyérfa levelét, emlékezetből lerajzolta a tenyérbemászót (grafikont is készített e bogár aktivitásáról – legalábbis az általunk olvasott könyvben ez is megtalálható, ill. az akarit színspektrumát is felvázolta, s a vadsakálok fizikai jellemzőit is), felsorolt jellegzetes tereptárgyakat, sziklát, patakmedret, fotózott.

Ő a társaság legtájékozottabb tagja, már az olvasmányjaiból, a tévéből tud a sakálok létezéséről. Fél, mégis az adott pillanatban tudja, mit kell tennie: máglyát rak, mert az állatok félnek a tüztől. Amikor fotózni kezdi a sakálokat, azok megijednek, s menekülőre fogják a dolgot.

Ő találja meg az első akaritot, amely majdnem elveszik, végül Vince zsebéből kerül elő, s Kismukknál landol, hiszen ő a felelős a gyűjteményért.

Neheztel Vincére, úgy érzi, elárulta, amikor nem őt választotta hálótársul a kétszemélyes sátorba.

c) Soroljátok fel a meglelt szavakat, s röviden mutassátok be, milyen szerepük van a műben!

1. LAVINA: Dr. Meredek barátnője, társa, bár Johnny uralkodik rajta, parancsolgat neki. Magassarkú cipőkben tipeg, időnként ellenőrzi Rozikát, a portás nénit, akit megkötöztek a teakonyhában. Bűbáját a túsarkút viselő szőke hiénához hasonlították a gyerekek, s amikor kiértek a baljóslatú erdőből, hallották is az iszonyatos visítózását, mikor Gekko közölte: „Megtaláltuk a kavicsát”. Rosszindulatú, hiszen ráuszította Gekkóra Everestet. Dr. Meredek rendelkezik vele, hiszen imádott kutyáját hátrahagyja őrzőnek, s elmegy Johnnyval.

2. CSOKI: Virág a feszült helyzetet azzal próbálta oldani, hogy felkínálta az általa megtalált tábla csokit, hátha valaki éhes. Gekko azonban lehűtötte – tartogassa későbbre, szükség lesz még energiára.

3. SÁTOR: A gyerekek két kétszemélyes és egy egyszemélyes sátrat állítottak föl letáborozáskor. Az egyik kétszemélyes (hupilila vagy pink) Helgáé és Virágé lett, a másikba Vince bújt be Gekko hátizsákjával. Kismukká maradt az egyszemélyes. Vince nagyon akart Gekko baráti körébe tartozni, s így nem is vette figyelembe, hogy közben barátját, akivel megegyeztek, hogy egymás mellett ülnek majd az osztálykiránduláson, megbántja. Kismuk nagyot csalódott benne.

A sátrak felállítása órákba tellett, közben háromszor összevesztek, mert nem tudták értelmezni helyesen a használati utasítást. (Kivéve Virágot, aki meg sem próbálta).

4. SAKÁL: Kismuk már látott egy beszámolót a Panthera erdejében élő hártvány lábú sakálokról, sőt Lavina is tett róla említést. Most meg is ismerkedhetett velük ő is és a társai is. Először csak a hangjukat, elnyújtott vonyításukat hallották. A letáborozáskor egészen közről jöttek a hörgéssel aláfestett hangjaik, Kismuk máglyát rakva tartotta őket távol. Az egyikük csillogó szemét látta is a sötétben egy tenyérfa tövében. Vince, aki megbotlott egy fa gyökerében, fájós bokáját egy jéghideg vizű folyóba lógatta. Azt hitték, hogy a túlpartról kacsák úsznak feléjük, azonban csalatkozniuk kellett, mert a hártvány lábú sakálok kitűnő úszóknak bizonyultak, ők közeledtek feléjük. Vincét a karjánál fogva rántotta ki Gekko a vízből, majd futásnak eredtek, s felmásztak egy fára. Kismukknak sikerült őket elriasztania a fényképezőgép vakujával, így a sakálok visszamenekültek a folyóba.

5. KULACS: Gekko az ágon ülve előkapta kulacsát, s a Vincét üldöző sakálok közé dobta, hogy Vincének időt nyerjen.

6. HÜLLŐ: Amikor kiérnek a baljóslatú erdőből, Johnny bekiált az üvegburába. Gekko alkudozni akar, több időt, felszerelést, kaját kérne és nagyobb csapatot. De dr. Meredek kijelenti: „Nem alkudozok, HÜLLŐ fiam!”

7. GEKKÓ: Ő a csapat vezetője. Vezéregyéniség, ahogy Helga is, ezért sokszor nem értenek egyet. Ügyel arra, hogy legyen elég tartalékjuk: Virág csokit osztana szét, el kell tenni, szükség lehet még az energiára; Virág cuki kacsáknak nézi a feléjük úszó sakálokat, s dobni szeretne nekik egy kis falatot – Gekko természetesen ezt sem engedi. Agyukra megy a többieknek, viselkedése mégis felelősségteljes, a csapat érdekeit nézi, kiváló hegymászó. Bátor, de a sakálok óvatossá teszik, őrséget szervez. Ő az, aki kommunikál Johnnyval, sőt – felmérve a helyzetet – nagyobb csapatot, felszerelést, több kaját kér, amit persze nem kap meg.

8. VINCE: A nagyra nőtt pihenő koala, akivel állandóan történik valami az elolvasott fejezetekben. Egyszer egy tenyérbemászó csípi meg, másik esetben megbotlik egy fa gyökerében, megsérül a bokája. Vince nehezen tűri a fájdalmat. Johnny őt nevezi ki szakácsnak, azonban Virág és Helga voltak azok, akik beüzemelték a gázrezsót, s főztek valamiféle levest. Amikor ötleteltek, Vince váltságdíjas megoldását elvetették. Ő az, akinél eltűnik majd előkerül az akarit. Meg is gyanúsítják, hogy le akarta nyúlni. Kismuk is csalódik benne, hiszen Vince Gekkoval akar közös sátorban lenni és nem vele, a legjobb barátjával. Mindig valakinek meg kell őt mentenie: Helga a csípését ápolja, Gekko a vízből rántja ki, menekülés közben utolsóként ér a fához, amelyre négyen húzzák fel, nehogy a sakálok megegyék.

9. AKARIT = CSENDKAVICS: Kismukk találja egy apró mederben, melyben gyéren csordogált némi jéghideg víz. Szivárványos színekben játszik, úgy csillog, hogy megvakul tőle az ember (legalábbis Gekko így vélte), s ha ránézel, eláll a szavad, ezért nevezhetik csendkavicsnak. A kavics majdnem eltűnt, ugyanis Virág és Vince egymás kezéből kapkodták ki, hogy nézegethessék. Amikor Kismukk le akarta volna fényképezni, akkor vette észre, hogy nincs nála. Virág és Vince egymásra mutogattak, végül Vince zsebéből került elő. Gekko kérdőre vonta: „- Lenyúltad?” Végül visszakerült Kismukkhöz, hiszen ő a felelős a gyűjteményért.

10. JOHNNY: Könnyörtelen, nem alkudozik sem Gekkóval, sem Helgával. Ad nekik egy óra pihenőt, utána hegynek fel, indulniuk kell. A gyerekek nem jöhetnek ki addig, amíg egy-két zsák akaritot nem gyűjtenek. Otthagya éjjelre az épületet, Lavíniával elmennek enni, egy pár dolgot elintézni. Everesztnek ott kell maradnia örködni, hiába sajnálkozik rajta Lavina, Johnny nem enged belőle. A szülők keresik rajta a gyerekeiket, ő meg azt hazudja nekik, hogy ellopták a hegymászó felszereléseit, de a rendőröknek még nem szólt – célzott arra, hogy a gyerekek voltak. Utasításokat ad Gubónak, aki leváltja őket reggelig. Felhívja a figyelmét arra, hogy ne higgyen el a gyerekeknek semmit, van ugyanis közöttük egy-két „csavaros agyú kis görény” is. Fenyegesse meg őket, ha szükség van rá.

11. DÖG:

1. Vince DÖGnek nevezi a tenyérbemászó bogarat, amely megcsípte.
2. Gekko és Helga azon vitatkozott, hogy mitől félhetnek ezek a dögök (=sakálok).
3. Rozika OCSMÁNY DÖGnek nevezi a fogai közt suttogva Lavinát, miközben az őt megkötöző nő visszatipeg Everest bébi oldalán a nagyterembe.